

Luc. 9, 46-62 - preek - NGKE - 21-10-'18

Een levende gemeente (2): 'Waar sta jij?'

Het antwoord

'De kleinste onder jullie is groot! (48)

Een opmerkelijke uitspraak van de Heer Jezus.

Wat bedoelt Hij daar nu mee?

Hij gebruikt een kind als voorbeeld.

Je ziet direct dat dit niet over lengte gaat.

Maar wat bedoelt Hij dan?

Bedoelt Hij dan dat we weer kinderlijk moeten worden?

Dat we alles wat we geleerd hebben weer moeten vergeten?

Dat we niet onze eigen verantwoordelijkheid moeten nemen?

Dat zou toch vreemd zijn.

Als kind wilde ik niets liever dan groot worden, jullie toch ook?

En dat is toch ook normaal?

En wat bedoelt Hij met 'dit kind opnemen?'

...

Het woord 'opnemen' betekent eigenlijk 'welkom heten'.

En dan denk je al gauw aan een feestelijke maaltijd, waarvoor gasten zijn uitgenodigd.

Een levende gemeente (2): 'Waar sta jij?'

Enmaal bij het huis gekomen, ontmoet je allereerst je gastheer.
 Die je eerbiedig, vol respect, ontvangt; een kleine jongen roept, die je de voeten vast die waren stoffig door de onverharde wegen van toen.
 Voetenwassen, een minderwaardig baantje dat je alleen door een kind kunt laten doen
 Dan wordt je aan tafel je plaats gewezen. Zorgvuldig uitgezocht, afhankelijk van jouw status.
 Hoe belangrijker je bent, des te dichterbij zit je bij de gastheer. En de ereplaatsen zijn direct links en rechts van de gastheer.

Maar de Heer Jezus zegt:
 zet dat kleine kind die de voeten wast op de ereplaats, nadat je het eerbiedig welkom geheten hebt en een volwassene het de voeten hebt laten wassen.
 En Hij zegt erbij: “Wie dat doet (pas dan): heet mij én mijn Vader ook welkom.

Dat is de omgekeerde wereld!
 Heel raar, dat vinden wij ook nog!
 Zelfs bij ónze feesten zitten de kinderen niet op de belangrijkste plaatsen, maar de groten.

Zie je het?
 De Heer Jezus keert onze sociale orde om. Ja ook de ónze.
 Mensen die wij als groot en belangrijk zien, zijn het niet in zijn ogen.
 Politieke bestuurders, de top van het bedrijfsleven, de welgestelden en de beroemdheden, staan in onze samenleving in het middelpunt van de belangstelling. Hoe vaak heb ik een jongere niet horen antwoorden op de vraag wat die later worden wil: ‘beroemd’.
 Bekende mensen staan bij ons bovenaan in de samenleving.
 Niet in het koninkrijk van God.
 Daar zijn de ‘kleintjes’ het belangrijkste,
 en de ‘groten’ minder.
 De kleintjes mogen naast Jezus staan.
 Op de ereplaats!
 En de ‘groten’? Die komen er niet of maar nauwelijks in.
 Weet je nog:
 “het is gemakkelijker voor een kameel om door het oog van een naald te gaan dan voor een rijke om het koninkrijk van God binnen te gaan.” (Matt. 19:24 NBV)”
 ‘Rijkdom’, nog zo’n vorm van grootheid in onze ogen.

-> Klein kunnen zijn is belangrijk in het Koninkrijk van God,
 en de kleinste is zelfs de belangrijkste (48).

Wat zou daar nu mee bedoeld worden?
 Volgens mij dat kinderen ‘ontvankelijker’ zijn (Mat. 10,15; Luk 18, 17).
 Kinderen wéten dat ze klein zijn. Dat kunnen ze elke dag weer zien: volwassenen zijn veel groter en sterker en machtiger: ze mogen meer.
 Dat kunnen ze ook iedere dag weer merken: ze moet heel vaak accepteren dat groteren het beter weten, en voor hen de beslissingen nemen.
 En meestal accepteren ze dat ook wel: ‘zo is het gewoon, ik ben nog klein’

Kinderen passen zich nog veel gemakkelijker aan.
 Kleinen kunnen de groten heel goed verdragen en zijn niet zo snel op hun teentjes getrapt.
 Ze weten wel dat ze nog klein zijn en niet alles weten. Ze zijn het gewend om met minder genoeg te nemen.
 Dat is voor jongeren vaak ook nog zo.
 Als je de kamers zien waar jongeren wonen,
 nou dan nemen ze veel op de koop toe:

afbladerende muren, loszittende stopcontacten, versleten keukens, krakkemikkige badkamers, oude meubelen...

‘Kleinen’ kunnen zich nog voegen. En dat is heel belangrijk voor de eenheid in het Koninkrijk, dat je je kunt voegen. (1 Pet 2,4 “Voeg u bij de levende steen”)

Kleinen kunnen groten wel verdragen; ze beseffen dat ze klein zijn.

En mensen die zichzelf groot en belangrijk vinden, kunnen kleinen ook wel verdragen.

Die zijn immers geen bedreiging voor hen.

Het is net als met ijzervijsel en een magneet.

De magneet zal niet in beweging komen, daarvoor is hij te groot en te zwaar (te gewichtig).

Het ijzervijsel is klein, licht en ‘aantrekkelijk’ en voegt zich gemakkelijk naar de magneet én naar het andere ijzervijsel.

Vervang nou eens wat woorden.

Een belangrijk mens zal niet gemakkelijk in beweging komen, daarvoor is hij te groot en te gewichtig.

Een klein mens is klein genoeg om licht en ‘aantrekkelijk’ te zijn en voegt zich gemakkelijk naar de grotere én naar het andere kleinen.

Trouwens, vergeleken met onze Heer heb je op onze wereld niet echt ‘groten’, alleen maar mensen die denken dat ze groot zijn.

Mensen die klein kunnen zijn, zijn heel belangrijk voor Gods Koninkrijk.

De vraag?

Dat was het antwoord van Jezus.

Maar wat was de vraag eigenlijk?

Het begon met die leerlingen die onderling een felle discussie kregen over wie de belangrijkste van hen was [46] (‘grootste’)

Ik denk dat ze al een vermoeden hadden dat hun Heer hier niet zo blij mee zou zijn. Ze hadden Hem namelijk niet in het gesprek betrokken.

Rangorde, je plek in de samenleving, was in die tijd heel belangrijk. Typisch iets van die tijd.

Vandaar al die gesprekken over de tafelschikking. Je zat ook nooit zomaar ergens aan tafel, maar altijd op de plek die je toekwam. Overeenkomstig je positie in de samenleving.

‘Maar dat is bij ons toch niet zo?’ Eerder, ‘doe maar gewoon en zo’

Ja, dat zéppen we dan hè. Maar op een andere manier speelt het ook wel bij ons.

Als mensen ergens samenkomen, ook in een kerkdienst, dan bekijken we elkaar en vinden we iets van elkaar.

En je weegt jezelf ook wel in vergelijking met de anderen. ‘U zit op mijn plaats’

Dat vind je niet alleen letterlijk zo, maar dat kun je ook geestelijk vinden.

Dat je vindt dat een ander jouw plek inneemt.

Dat is een algemeen menselijke eigenschap, -je plek bepalen tussen de andere mensen- je bent best wel met je positie bezig.

Zo werkt dat bij ons mensen; we zijn ons dit nauwelijks echt goed bewust.

Dat gaat eigenlijk bijna automatisch.

Als je naar een christelijk festival gaat.

Of naar een of andere dienst van een megakerk, waar je niet zoveel mensen kent, of een week op een conferentie doorbrengt, dan speelt dat allemaal niet zo.

De meeste mensen die je daar tegen komt, zie je niet zo vaak of ken je niet zo goed.

je trekt nog gemakkelijker met hen samen op. Dat is moeilijker in een christelijke gemeente hè, waar je jaar-in jaar-uit komt.

Na een tijdje ken je elkaar wel. En als je er al jaren lid bent, nou dan weet je wel wie wie is.

Dan is het nieuwe en onbevangene er wel een beetje van afgebladderd.

En dan wordt het moeilijker.

En dat valt soms niet mee om elkaar te verdragen

Daarom steekt zo'n festival vaak zo positief af tegen een gewone gemeente.

Dat was ook zo met de leerlingen van de Heer Jezus. Die kenden elkaar nu wel.

Ze waren al jaren met elkaar onderweg.

Hadden een oordeel over elkaar en verdeelden de plekken onder elkaar.

Jij zit daar, en ik hier en jij daar helemaal achteraan

De duivel maakt hier gebruik van.

Van onze ergernissen en ook wel van ons ego.

Hij is steeds bezig om onder ons tweedracht te zaaien.

In de hoop dat we elkaar loslaten.

We moeten dus radicaal stoppen met elkaar te beoordelen.

Dat is een voorwaarde voor gemeente-zijn.

Stoppen met oordelen is eigenlijk mijn boodschap aan jullie (en aan mezelf).

Klein kunnen zijn, is een heel belangrijke eigenschap in de gemeente. Ook als anderen je niet meer als klein zien. Kleine woorden, kleine verwachtingen, kleine eisen, dan zijn de teleurstellingen ook klein.

Zoals die emeritus predikant die midden in zijn preek boos aangesproken werd door een gemeentelid uit de kerkzaal. Die verweet hem dat hij zichzelf zeker wel heel belangrijk vond.

Wij vonden dat absoluut niet terecht, die dominee was de bescheidenheid zelve.

Toch wees hij de broeder niet terecht maar bood hem en plein public excuses aan. Gemeend, dat kon je merken,

'Het spijt me broeder, dit had ik niet zo bedoeld.' als het wel zo bij u overgekomen is, 'Kunt u me het an vergeven.'

De man ging verbouwereerd weer zitten.

Kijk, dat is klein zijn.

Dat is een voorbeeld van wat de Heer bedoeld denk ik.

Als het ego van de predikant groter was geweest, was het probleem ook veel groter geworden.

Wat dat betreft kunnen we nog iets leren van kinderen en jongeren.

Die schikken zich nog heel vaak naar ouderen (30+)

Ze kunnen zich nog heel goed aanpassen,

Ik durf de stelling wel aan dat ouderen (30+) veel meer in belangen denken en jongeren veel meer in relaties.

Ouderen (30+) zien het veel eerder liever op hun manier gaan in de gemeente, en jongeren vinden het belangrijk de sfeer goed te houden.

Ze houden absoluut niet van ruzie. Jongeren kunnen nog veel beter 'klein zijn'

> Klein kunnen zijn is belangrijk in het Koninkrijk van God, en de kleinste is zelfs de belangrijkste.

'Klein zijn' is een belangrijke voorwaarde voor een levende gemeente.

Een samenhangende gemeente.

Waar sta jij nu?

Ben je groot of ben je klein?

Ik mag misschien wel vragen: 'durf je het aan om klein te zijn?'

Daar moet je vertrouwen (geloof) voor hebben. In de Heer én in je broers en zussen.

Houding

Het is geen knop die je even omzet. Voor de leerlingen van Jezus ook niet.

Het is een levenshouding die je je langzamerhand eigen moet maken. Dat kost langere tijd en inspanning, ingrijpende keuzen

Dat leer je in allerlei situaties onderweg. De leerlingen van Jezus ook.

Na de les met het kind, moeten ze zich die houding langzaam maar zeker eigen maken in de praktijk:

ik hou het nu even kort.

Bijv. in vs 49: het gaat niet om je positie maar om wie je dient.

Die exorcist (demonenuitdrijver) hoorde niet bij deze leerlingen, maar diende Christus wel

(55) Het gaat er niet om je macht te laten gelden -vuur uit de hemel- maar om mensen te redden. Zolang er nog tijd is, is er hoop en kans op redding.

(58) Onderweg zijn met Jezus is geen triomftocht van Jezus' hofhouding, maar eerder een moeizame pelgrimstocht, waarin je veel ontberingen hebt te doorstaan: zoals overnachten in de open lucht. Onderweg met Jezus reis je niet met een hofhouding mee.

(60) Onderweg zijn met Jezus vraagt soms moeilijke keuzen, het Koninkrijk krijgt moet soms voorrang krijgen, zelfs boven belangrijke plichten in je familie.

(61) Je familie is soms zelfs minder belangrijk dan je werk voor het Koninkrijk. Je moet met Jezus vooruit kunnen kijken, vooruit kunnen reizen naar het Koninkrijk, en deze wereld zoals die nu is als nodig ook achter je kunnen laten.

Je moet leren vooruit te kijken naar het Koninkrijk.

Anders raak je je koers kwijt.

Je moeten leren jezelf ondergeschikt maken aan het grote doel, m.a.w. leren klein te zijn.

Waar sta jij?

Als je er in dit licht over nadenkt.

Waar in ben je te groot voor het Koninkrijk, voor de gemeente

waarin zou je kleiner kunnen zijn?

En..., wat staat dat dan in de weg?

Als je er niet over kunt praten, kun je het dan eens opschrijven voor jezelf?

Dan kun je het in gebed brengen bij de Heer!

Het is een heel proces om je deze levenshouding eigen te maken.

Daarvoor moet je bepaalde eigenschappen ontwikkelen.

Als je bereid bent de Geest verder toe te laten in je leven zul je zien dat je het leven anders gaat zien en ook anders kunt gaan leven. En dat je ook je broers en zussen toe kunt laten in je leven.

Dat is de vrucht van de Geest, maar daarover later meer.

Maar eerst nu de vraag:

'Waar sta je op dit moment?'

Ben je groot of ben je klein?

Amen.

Vragen voor de bespreking

1. Welke gevoelens roept de omgekeerde visie op de samenleving die de Heer hier zichtbaar maakt bij je op?
 2. Als je eerlijk bent, gedraag je dan eerder als 'groot' of 'als de kleinste' in de gemeente?
 3. Waarin zou je kleiner kunnen zijn?
 4. Weet je nog wanneer je voor het laatst de minste bent geweest in de gemeente?
 5. Kun je het vertrouwen (het geloof) opbrengen om klein te zijn voor de Heer en de gemeente? Staan er ervaringen in de weg? Welke? Wat kun je daarmee doen?
(Dit is wellicht een vraag die je alleen voor je zelf kunt beantwoorden; het is immers niet goed om met elkaar over anderen te gaan praten; Misschien kun je dit later voor jezelf opschrijven en bidden om wijsheid, misschien kun je (in het algemeen) door de groep voor je laten bidden?)
 6. Wat vind jij moeilijk te (ver)dragen in de gemeente?
 7. Wat kun je daar voor jezelf aan doen?
 8. Wat zou je de dominee over dit thema nog willen zeggen/vragen?
- w.dijksterhuis@gmail.com

Teksten om te lezen

Als je er op gaat letten ontdek je dat het thema 'klein-zijn' op veel plaatsen in het NT terugkomt. Hieronder een aantal teksten om (deze week) voor jezelf te lezen.

Lucas 18, 15-30 Een kind als voorbeeld.

Gal. 6, 1-5 Elkaar dragen

Ef, 4, 1-16 Wees steeds bescheiden

Jakobus 3 Kijk uit wat je zegt

Fil. 2, 1-11 De gezindheid van Christus